

נאום-הפתיחה של אורי אבנרי בוועידת היסוד של רשימת העולם הזה—כוח חדש

גבירותי ורבותי,
ידידים ישנים וחדשים.

זהו יום גדול בחיינו. זהו יום גדול בחיי המדינה. הסתכרנו ימינה ושמאלה. הביטו בפני היושבים לידכם, לפניכם ואחריכם. עוד לפני רגע הייתם זרים זה לזה. עוד לפני רגע לא ידעתם איש על קיום רעהו. והנה אנחנו חברה אחת, משפחה אחת. אנחנו יוצאים יחד להרפתקה גדולה, למסע הגדול להצלת המדינה.

במשך שבוע-עשרה שנים חי כל אחד מאיתנו כאילו על אי בודד, כשסביבו גועש הים העכור. הפכנו זרים במדינתנו. היה נידמה לנו שמדינה זו, שעבדנו למענה ולחמנו למענה, מתדרדרת במדרון, ואין מציל.

ראינו איך אנשי השחיתות מנהלים את חייה, כיצד עסקנים ציניים עורכים קנוניות בזווית על חשבונה, כיצד מנגנונים רודניים ושרירותיים חונקים את גופה ורוצחים את נשמתה. וכל אחד מאיתנו חשב: מי אני שאעמוד לבדי מול גל עכור זה? מה כוחי מול המנגנונים האדירים?

וכל אחד תמה בלבו: האם אני האדם ההגון שנשאר בכל המדינה?

והנה רואה כל אחד מאיתנו שאיננו לבדו. איננו בודדים, ואיננו מעטים. הארץ הזאת מלאה אנשים חוגנים, אנשים בעלי רצון טוב, אנשים שמנוני וגמורי עימם להוציא את גורל המדינה מידי כוחות השחיתות והשררה, הציניות והכדאניקיות.

האולם הזה דומה לשדה אחרי הגשם הראשון. רגע לפני כן נידמה שהשדה שומם, שאין בו חיים, שאין בו אלא אבנים ואבק. אך הנה בא הגשם, ולפתע מלא השדה גבעולים ירוקים. זוהי החוויה הגדולה של הערב. מצאנו איש את רעהו. תחושה חדשה של כוח, תחושה של כוח חדש, עולה מן האולם הזה. לא עוד בודדים, לא עוד מבודדים, כי אם חיל-החלוצ של מנהג גדול.

לכן זהו רגע גדול בחיינו. ואני מאושר להיות שותף לרגע זה.

נדר מול איש גוסס

הייתי רוצה לומר כאן דבר אישי. יש שעות של שיא בחיי של כל אדם, שעות שחל מיפנה בכל חייהם. אני מרגיש ששעה זו היא אחת השעות האלה בחיים שלי.

איני יכול שלא לחשוב ברגע זה על שעה אחרת — שעה שהייתה אולי הנוראה ביותר בחיי. לפני שבוע-עשרה שנה שכבתי פצוע בחדר-הגוססים של בית-החולים הצבאי של חזית הדרום. לידי שכב צעיר גוסס, שנאבק לילה שלם עם המוות, ונפח את נשמתו עם עלות השחר.

לא ראיתי את פניו, כי כולו היה מכוסה תחבושות. ידעתי רק שאיבד את עיניו, את

באורים זה אנו

מידל'קים ניצוצ...

קיומו של המישטר. מפני שהעולם הזה הפך דגל וסימטת-קרב לכל מי שאינו משלים עם שלטון השחיתות והרודנות.

ואם הם קמים ואומרים: למישטר הזה ולהעולם הזה אין מקום במדינה אחת, לכן צריכים לחסל את העולם הזה —

כי אז אנחנו באים ועונים: נכון, למישטר הזה ול"העולם הזה" אין מקום במדינה אחת. לכן צריכים לחסל את המישטר הזה. ואנחנו יוצאים לחסל אותו.

סכנה גדולה — אך גם סיכוי גדול

לא במיקרה גולד חוק-תועבה זה דווקא עכשיו. ולא במיקרה אנחנו מתכנסים כאן להקיט כוח חדש דווקא עכשיו.

כל עוד היה המישטר הקיים חזק, כל עוד שלט בכיפה, כל עוד היה כחומה בצורה — לא סיכן העולם הזה את קיומו. המישטר לחם בנו, הוא זרק עלינו פצצות, הוא אסר אותנו והטיל עלינו חרם — אך לא היה זה בשבילו עניין של חיים ומוות. אבל כיום מתמוטט המישטר לגד עינינו. אשכול הורס את בן-גוריון, ובן-גוריון הורס את אשכול. המפלגות הישנות הסתאבו כולן, ודעת הציבור נקעה מהן. עמודי השלטון מתנודדים, והוא אחוז פחד ובהלה.

מתוך פחד הוא פועל כפי שהוא פועל. מתוך פחד בפני דוברי האמת הוא חקק את החוק. מתוך פחד משתמש הוא בשיטות של תרמית והונאה, ומתוך פחד הוא מביים נגדנו פרובוקציות.

וזהו סכנה גדולה. אבל זהו גם סיכוי גדול.

כי אותו מצב שהוליד את חוק לשון הרע — הוא גם הנותן לנו, בפעם הראשונה מאז קום המדינה, את ההזדמנות המעשית לצאת למלחמה פוליטית לשינוי פני המדינה. שואלים אותנו: מדוע לא באתם קודם? מדוע לא יזמתם את הקמת רשימתו של כוח חדש לפני ארבע שנים, לפני שש שנים? מדוע לא הלכתם לכנסת החמישית או הרביעית? אני מודה ומתוודה שהשתמשנו מן המאבק בחזית זו. לבנו לא יצא לשיבה בכנסת. היינו שקועים במלחמה בחזית העתונאית, וקיווינו שיקומו אחרים שירימו את דגל המלחמה בחזית הפוליטית.

וזהו תשובה אחת. אבל יש גם תשובה אחרת, חשובה יותר ועמוקה יותר. אמר לי

ידיו ואת רגליו. עד היום איני יודע מי היה, ומה היה שמו, איני יודע אם היו לו הורים, ואולי אשה, ואולי ילדים.

כאשר ראיתי בבוקר את הגוף המת הזה מוטל במיטה שמוזל, נדרתי לעצמי נדר. נדרתי לעצמי שאם אצא חי מן החדר הזה, אם יוחזרו לי כוחותי, אקדיש את שארית חיי לשתי מטרות.

המטרה הראשונה: שלא תהיה עוד מלחמה. שלא יידרשו עוד צעירים כמותו לצאת לשדה-הקטל. שלא נצטרך עוד להרוג ולהיגר למען קיום מדינתנו.

והמטרה השנייה: להיאבק על דמות המדינה, כדי שהמדינה אשר קמה במחיר כה יקר תהיה ראוייה לקורבן זה. שתהיה זאת מדינה טהורה, נקייה, הופשית, שוחרת צדק ואמת. מדינה שלא תהיה רק אור לגויים, אלא קודם כל ומעל לכל אור לאזרחיה.

הנדר הזה * הוליד את העולם הזה. מן הרגע הראשון, באפריל 1950, ועד היום, היה עתון זה בעינינו כולו קודש למלחמה כפולה זו — המלחמה למען השלום, והמלחמה על דמות המדינה.

באותו יום פה אנשים המסתייגים מדיעה זו או אחרת של העולם הזה. בוודאי יש פה אנשים הפוסלים חלק מן השיטות שנאלצנו לנקוט בהן כדי לקיים במה זו כאי חופשי בים עויין.

אולם אני מקווה שאילו היה האולם הזה בית-המשפט, ואילו הייתם אתם השופטים, והיו שואלים אתכם: האם עמד "העולם הזה" בנדר הזה, האם לחם למען השלום והצדק — כי אז הייתם פוסקים: הם לא מעלו בתפקידם!

המלחמה למען העתון והמלחמה למען העקרונות

לפני חודש ימים הגוף הגרני על העולם הזה. ידיים ודוגיות חוקקו חוק שמטרתו האחת והיחידה, הגלויה והברורה היא: לחסל את העולם הזה.

יכולנו להציל את העולם הזה בדרכים פשוטות. יכולנו להפסיק את המאבק. יכולנו למכור את העתון למפא"י. יכולנו להקדיש את העתון כולו לעסקי-בידור, לתמונות של

* חזויה זו שימשה נושא לספרו של אורי אבנרי, הצד השני של המטבע.